

ОСОБЛИВОСТІ ОНОВЛЕННЯ ПАРКУ УСТАТКУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасних умовах господарювання економіки України особливої актуальності набуває проблема своєчасного та ефективного оновлення парку устаткування більшості промислових підприємств. Це пояснюється як фізичною зношеністю та моральною застарілістю використовуваного на підприємствах обладнання, так і його невідповідністю щодо забезпечення можливості випуску високоякісної продукції, необхідної споживачам. Абсолютна більшість техніки, використовуваної в Україні (автомобілі, телевізори, комп'ютери), має іноземне походження або, в кращому разі, випускається на українських підприємствах з закордонним капіталом чи, навіть, власником. Вітчизняні ж виробництва, в більшості своїй, або не забезпечують високої якості виготовленої продукції за порівняно низької її ціни (це стосується, в першу чергу, продукції металургійних підприємств), або не можуть гарантувати належну глибину переробки продукту (це стосується абсолютної більшості нафтопереробних підприємств України). В таких умовах оновлення устаткування виступає чи не єдиним засобом, спроможним суттєво покращити виробничу ситуацію на підприємствах.

Ще до початку проведення оновлення менеджерам та власникам промислових підприємств доводиться вирішувати цілий комплекс супровідних проблем. Потрібно:

- 1) належним чином оцінювати відповідність потенціалу наявного на підприємстві устаткування можливостям випуску необхідної споживачам продукції;
- 2) обґрунтовувати яке устаткування потребує оновлення в першу чергу і чому, а також коли саме потрібно проводити даний захід;
- 3) визначати характеристики нового устаткування з точки зору його інноваційності (з такими ж параметрами, як і замінюване, чи з покращеними характеристиками тощо);
- 4) забезпечувати належний обсяг коштів, достатніх для проведення оновлення устаткування;
- 5) правильно обирати амортизаційну політику підприємства щодо нового устаткування з метою забезпечення оптимального розміру амортизаційних відрахувань.

Чи не найскладнішою з перелічених проблем є потреба пошуку та виділення коштів, достатніх для проведення оновлення. В цьому аспекті, як правило, різні за розміром підприємства вирішують проблему по-різному. Малим підприємствам, в більшості випадків, проблему пошуку та виділення коштів вирішувати складніше. Їм доводиться або затримуватись з проведенням оновлення і продовжувати термін використання діючого обладнання, або замість нового використовувати устаткування, яке вже було у вжитку. Великі підприємства, як правило, мають більший розмір власних коштів, хоча й часто потребують відповідних за масштабами обсягів інвестицій для забезпечення приросту продуктивності проте все ж часто мають достатньо ресурсів для безпосередньої заміни діючого устаткування на нове.

На сьогоднішній день і малим, і великим підприємствам одержати банківський кредит на оновлення доволі складно через завищеність ставок банківських відсотків (до 60% річних і вище). За недостатності власних коштів підприємствам доводиться вирішувати проблему оновлення за рахунок інших можливостей, в т.ч. за рахунок лізингу. На нашу думку дієвим інструментом вирішення проблеми може стати дуже популярний в країнах з розвинутою ринковою економікою спосіб залучення фінансових ресурсів через працівників підприємства шляхом реалізацію акцій, випущених під нове обладнання, або за рахунок використання інших економічних чинників.

В умовах української економіки лише оновлення парку устаткування поряд з одночасним впровадженням передових технологій виробництва може суттєво покращити якість виготовлення продукції, зменшити розмір матеріальних виробничих витрат та, в кінцевому рахунку, забезпечити підвищення рівня конкурентоспроможності українських товаровиробників.